

faaet paa denne Del af vort Næringsliv. Forholdene ere jo for Tiden meget væsentlig forfælgelige fra, hvad de vare, forinden vi fik den nuværende Næringslov. Den Gang var ingen berettiget til at drive Næring i en Købstadkommune, medmindre han i den havde Husholdning. Efter 1857 ved den nu gældende Næringslovs Indførelse blev imidlertid ved Lovens § 100 denne Begrænsning hævet, saaledes at der derefter ikke længere fordrødes Ophold i den Kommune, i hvilken man ønsker at drive Næring. Man kan da nu ubegrænset drive Næring uden for den Kommune, hvor man bor, naar man blot en Gang for alle erlægger den, forholdsvis ringe Afgift, som Næringsadkomsten kræver. Mig bekendt er der ikke mange Lande, hvor man har en saa udstrakt Næringsfrihed som den, jeg her har nævnt, og i de Lande, hvor det overhovedet tilstedes en uden for en Kommune boende Person at drive Næring i den, er dertil altid knyttet en Erhvervsafgift, en Næringsstat, som jo væsentlig bøder paa den derved opstaende Mislighed for Kommunernes egne næringsdrivende. Her til Lands er man imidlertid gaaet en ganske anden Vej, man har nemlig først givet Næringen fri som anført og ikke lang Tid efter har man saa ophævet den bestaaende Næringsstat. Under disse Forhold kan altsaa den, som raader over en tilstrækkelig stor Kapital, optræde som Konkurrent over for de stedlige næringsdrivende i videste Omfang, uden at han i Virkeligheden kan siges ellers at dele lige Bilkær med dem. Hvis den paagældende næringsdrivende er et Aktieselskab eller andet Selskab med begrænset Ansvar, er dette endog i Stand til at drive sin Virksomhed uden at betale nogen Afgift til den Kommune, der for Selskaber svarer til fysiske Personers Opholdskommune, nemlig den Kommune, i hvilken dets Bestyrelse har sit Sæde. Selskabet er med andre Ord, i Modsetning til fysiske Personer, som dog vare Stat til deres Opholdskommune, i alle Kommuner fritaget for at betale nogen som helst anden Afgift end den, der udkræves een Gang for alle til Næringsadkomstis Erhvervelse. Resultatet af denne Udvikling er da blevet for det første, at Kommunen ikke erholder Skattebidrag af Forretninger, som føres af uden for Kommunen boende næringsdrivende, uagtet disse Forretninger i den paagældende Kommune nyde godt af de Foranstaltninger, som denne træffer, og hvortil Udgiften saa maa afholdes af Stedets egne næringsdrivende og øvrige skattepligtige Personer. Den anden Følge er blevet det for os For-

slagsstillere i denne Sammenhæng væsentligste, nemlig at disse kapitalstærke Konkurrenter blive stillede saa gunstigt, at det i høj Grad vanskeliggøres for de næringsdrivende, som have Ophold i Kredsen, at udholde den Konkurrence, som de øve imod dem. Og det bliver saa meget mere vanskeligt for dem, som jo, hvad vi ogsaa nylig hørte her i Dag ved en anden Sags Behandling, de kommunale Byrder stadig ere Stigning. Det er da heller ikke nogen ny Klage, og heller ikke det første Forsøg paa at afhjælpe denne Klage, som vi have tilladt os her at fremsætte. Tværtimod! Der har været arbejdet i en Række af Aar paa Rigsdagen for at bøde paa disse Forhold, først og fremmest gennem Lovforslaget om den personlige Kommuneskat med den sig dertil knyttende mellemkommunale Betsatningslov og den ligeledes i samme indførte Lov om Aktieselskabers Betsatning. Men denne Lovgivning, som jo har staaet paa her i saa mange Aar, at deres Antal vist nærmest maa regnes med tvende Tal, og som særligt i de to foregaaende Samlinger har været Genstand for et meget betydeligt Arbejde i dette Ting, er for nærværende Tid i Landstinget, uden at det paa nogen Maade er sikkert, at Lovforslaget i nogen nær Fremtid vil blive til Lov. Det er jo i Virkeligheden ogsaa en af de allervanskeligste Love, man kan saa til Behandling, og det bliver visseleg ikke lettere at finde en rationel Løsning paa de i og for sig vanskelige Spørgsmaal, naar man betænkter, hvor forskellige det Grundlag er, hvorpaa den personlige Kommuneskat opkræves i de forskellige Dele af vort Land. Medens vi i København have en Indtægtsstat, have vi i Købstæderne en Formue- og Vejlighedsstat og paa Landet en Formue- og Vejlighedsstat i Forbindelse med en Stat paa Hartkornet, et Slags Næringsstat paa Jorden. Disse forskellige Systemer gøre selvfølgelig Ordningen af en mellemkommunal Betsatningsform eller en interkommunal Fordeling af Statterne ganske særdeles vanskelig. Det synes da heller ikke, som om den høje Regering egentlig mener, at der er nogen meget nær Udset til, at vi kunne saa Loven om en mellemkommunal Betsatning, altsaa Loven om den personlige Kommuneskat, færdig, thi Regeringen har nu i 2 paa hinanden følgende Aar her i Folketinget foreslået Forslag til Lov om Næringsdrift, i hvis § 21 ret udførlige Statteregler gives under den Forudsætning eller for den Eventualitet, at Loven om den personlige Kommuneskat ikke skulde være udkommet til det Tidspunkt, paa hvilket Loven om Næringsdrift blev færdig. Man foreslaar i § 21 i For-